

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési bérlet a kifejezett felmondásig fennáll.

Reklamációk: előfizetési ügyben a kiadó hivatalhoz, hirdetési ügyben a nyomdához és szerkesztési ügyben a felelős szerkesztőhöz küldendők.

Kéziratok, melyek nem adatnak vissza, legkésőbb minden kedd (apró hirdetés minden szerda) d. e. 10 óráig küldendők be kizárólag „Muravidék” szerk. M. Sobota” címre.

Szerkesztő — tulajdonos
KÖNAR ISTVÁN.

MURAVIDEK

Murától és Muraköz heti értesítője
Informativni tednik za Prekmurje in Medjimurje

Előfizetési ára: Belföldön negyedévre 15 Din., félévre 30 Din. egész évre 60 Din. Minden más európai államba csak előre fizetve s legalább fél évre 40 Din., egész évre 80 Din. Amerika bármely államába csak egy évre és előre fizetve két (2) USA Dollár.

Hirdetési ár □ cm-ként: Szövegkötés és nyiltér 1.25 Din., rendezés 0.75 Din., apróhirdetés 0.50 Din. és az illeték; többszörinél engedmény. — Hirdetéseket kizárólag a „Prekmurska Tiskarna” veszi fel és számolja el.

Csekk számla száma: 12980.

X. Évf.

Murska Sobota, 1931. augusztus 16.

33. Szám.

Most amidőn a világ gyors változások színhelye.

Mostanában, rövid idő óta, egész Európa, Amerika sőt Ázsia nyugati része figyelő és bámulja a rémitő, ritkábban kellemes változások sokaságát, melyek máról holnapra váratlanul érik az egyes országok lakosságát, mint egy-egy nyomós hatású s számos perspektívát nyújtó sakkhúzás az ellenfelét és a gibicéket, kiknek anyagi érdekeik is vannak a játszmában.

Ezen ideges várakozásban csillapítólag hat az olyan kijelentés, melyet Ófelsége a király, Han Pjeszakban való nyaralása alkalmával, a párizsi Havas ügynökség munkatársának tett.

A jelzett újságíró audiencián jelentkezett. Ófelsége szívélyesen elbeszélgetett vele s aztán megkérdezte tőle:

— Ön most Beográdból jött, mi újság a fővárosban?

— Azt remélik Felső, hogy bizonyos fontos változások előtt állunk a közéletben.

— Változás? Nincsen szó változásról a legkevésbé sem. Hát nem elég világos, hogy a jugoszláv nemzeti politika szilárd és meghatározott alapokon nyugszik?

— Nem is ilyen értelemben, csupán közigazgatási változásról lenne szó, — mondotta az újságíró.

— Én erről elég világosan megmondtam, hogy ez a rendszer ideiglenes és mihelyt eljön a változás ideje ebben az irányban, az csak olyan lehet, hogy minél inkább megszilárdítsa a nemzet- és állampolitika mai irányát. Gondolni sem lehet a régi és káros rendszer visszatérésére. A jugoszláv közélet nem mozoghat a faji, vallási vagy a regionális irányban. Kormányom ebben az irányban dolgozik és fog dolgozni.

E magas kijelentés nyilvánosságra hozatalát Ófelsége a király megengedte az újságírónak.

Tehát a követválasztások, pártoskodások, melyek annyira széttépték az egyes helyek társadalmát, hogy az egyik párt emberei a világért sem ültek volna egy asztalnál együtt a másik párt

embereivel, Jugoszláviában többé egyáltalán nem lesznek.

A követválasztások helyett ugylátszik a területek nagysága szerint 25—30 személy lesz kijelölve, a követnek való teendők

A beograd-zágrebi gyorsvonaton a multkor egy vasárnap este három pokolgép robbant fel.

A robbanásnak két halálos áldozata van.

A München-Zágreb-Beograd között közlekedő közvetlen személykocsiban történt a robbanás s ennek két halottja lett. Az egyik Brunetti professzor fia, a másik pedig egy ismeretlen férfi. Mint-hogy a megindított szigorú vizsgálat kiderítette, hogy a robbanó anyag külföldön került a vonatba, el lett rendelve, hogy a külföldi kocsikat a határon le kell kapcsolni. A minap Jeszenice határ állomáson le is kapcsoltak két vagon, amelyek osztrák terü-

elvégzésére. Az ilyen kijelöltek fognak majd néhány 5—6 embert saját kebelükből megválasztani, akik a kormány és köztük, a nép közötti kapcsolatot fogják képezni.

leten jöttek át s vizsgálatkor az egyik vagonban egy börténkésztől öt csomag robbanó szeret találtak, mellettük egy bécsi újság egy példánya s egy osztrák menetrend volt. Délben e vagonokban történtek robbanások, de csak a vagonokban esett kár, emberáldozat nem volt. A megtett intézkedések továbbra kizárnak minden efféle veszélyes esetet s az utasok közlekedése teljesen biztosítva van.

Politikai hírek.

A közoktatásügyi miniszterium július 17. iki rendeletében felhívást intéz valamennyi elemi iskolai igazgatósághoz, hogy a következő iskolai év folyamán az elemi iskolai tanulók nemzetiségét az apák nemzetisége után állapítsák meg.

A hivatalos lap „Szluzsbene Novine” egyik legutóbbi számában megjelent a forgalmi adó törvény kiegészítéséről és megváltoztatásáról szóló szabályrendelet.

A szabályrendelet számos könnyítést jelent az adófizetők részére.

Új törvény a válságba jutott erdőipar segélyezésére. Az új törvény megengedi a faipari vállalatoknak, hogy az állami erdőkben csökkentsék az erdő irtást s egyben felhatalmazza őket, hogy az állammal szemben fennálló tartozásaikat részletekben fizethessék.

Nagy politikusok pihenője. Lloyd Georgot vesebaja miatt megoperálták s az orvosok legalább négy havi pihenőt ajánlottak neki s eltiltották a politizálástól. Az angol politikus most világméretű üdülő utra készül. — Briand francia külügyminiszternek a nagymérvű dohányzás miatt támadt baja s vidéki birtokára ment

üdülni. Helyette a külügyek vezetését Laval miniszterelnök végzi.

Román magyar kereskedelmi kamara alakult Bukarestben. A kamara megalakulása után meg is kezdte működését.

Brüning német birodalmi kancellár és Curtius külügyminiszter Rómába utaztak. Az olasz-német együttműködés nagy jelentőségű lehet az európai politikai együttműködés szempontjából és meghozhatja a népek békéjét. Az olasz-német megbeszélések azért is nagy fontosságúak, mert közvetlen a leszérelési konferencia előtt folynak.

Alfonz volt spanyol király legkisebb fia javára lemondott a trónról. A spanyol királyi család tagjai családi tanácsra ültek össze s azon elhatározták, hogy Alfonz király legkisebb fia javára lemond a trónról. Az idősebb hercegek is lemondtak a trónöröklés jogáról öccsük javára.

A hágai nemzetközi bíróság a német-osztrák vámunió ügyét tárgyalja. Ausztria jogi képviselője: Kaufmann tanár azzal érvelt, hogy a két állam elhatározásának az a célja, hogy lerombolja a fennálló vámhatárokat egy részét. Ezt pedig nemcsak saját érdekükben teszik, hanem azért

is, hogy megtegyék az első lépést Európa gazdasági viszonyainak újabb rendezésére.

Spanyolországban a katalónok óriási többségben önálló katalón köztársaság megalakítását követelik. Barcelonában a lakosság majdnem teljesen, a vidéken pedig kilencvenöt százalékban a külön választás mellett foglalt állást. A lakosság Marcia ezredest ünnepelte.

Mac Donald angol miniszterelnök fontos megbeszéléseket folytatott Stimson amerikai államtitkárral ennek skóciai nyaraló kastélyában, de a megbeszélésekről nem adtak ki hivatalos közleményt.

A német birodalmi bank elnöke dr. Schacht feltűnést keltő nyilatkozatában kijelentette, hogy Németországnak Angliával kell együtt haladnia, mert különben vesztébe rohan. Anglia sohasem engedte meg, hogy Németországot összetörjék. Anglia vezérszerepe pénzügyi téren pedig csak addig marad meg, míg Németországgal halad együtt.

Olaszország hágai képviselője a német-osztrák vámunió tárgyalásán kijelentette, hogy Olaszország ebben az esetben nem jogi, hanem politikai kérdést lát.

Spanyolországban ismét kiújultak a sztrájk mozgalmak. Szevillában általános sztrájk kitörésére számítanak, azért a hatóságok minden óvintézkedéseket megtettek.

A prágai sajtó a csehszlovák-magyar kereskedelmi szerződés megkötését szorgalmazza. A vámháború mindkét ország szempontjából rendkívül káros. Magyarország többet veszített ugyan, mint Csehország, mégis kívánatos, hogy ez az állapot likvidálva legyen minél előbb.

A görög kormány szigorú intézkedéseket fogantatosított a bolsevista propaganda megfékezésére. Feloszlatták az irodalmi jelleggel működő kommunista szervezeteket.

A jóvátételi terhek gyökeres revízióját fogja javasolni a BIK — bankár bizottság. Amerikai lapok írják, hogy a bankár bizottság a Young terv revízióját fogja ajánlani az érdekeltektől kormányoknak, mert csak így lehet a német pénzügyi helyzeten könnyíteni. Amerikában gyökeres javaslatot fognak e célra kidolgozni.

Palesztinában újabb zsidó és arab összeütközésektől tartanak. A helyzet nagyon feszült.

Amerika és a lefegyverzés. Az amerikai kormány hivatalosan kijelentette, hogy a lefegyverzés kérdé-

sének megoldásánál tevékenyen óhajt közreműködni Castle helyettes államtitkár egy közétett nyilatkozatában nyomatékosan is kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya készen van arra, hogy az európai nagyhatalmakkal egyetértve mindent megtegyen, hogy a leszerelés ügye megvalósulhasson.

Anglia miniszterelnöke Mac Donald berlini látogatásából haza térve úgy nyilatkozott, hogy személyesen győződött meg arról, hogy a német nép minő életerős és hogy Németország még ma is nagyhatalom dacára annak, hogy ma igen nagy nehézségekkel küzd, de azért nem pusztulhat el. A jelen legfontosabb problémája Németország és Franciaország kibékülése és az angol kormány — a munkás-kormány — mindig kész arra, hogy ezt a kibékülést minden erejével támogatja.

A leszerelési világkonferencia számára új palotát építenek.

Az 1932. évi leszerelési világkonferencia üléstermeinek építési munkálatai megkezdődtek. A Népszövetség főtitkári hivatalának szomszédságában egy új kétemeletes palotát építenek, amelynek hat nagy ülésterme és megfelelő számú kisebb tanácsterme és irodahelyisége lesz. A leszerelési világkonferencia két nagy ülésterme 600 600 négyzetméter területet foglal el. Az új palota alapmunkálatai már befejeződtek s februárra feltétlenül elkészülnek az építkezésekkel.

Eléggett (Maribor melletti) Rusa községben levő műtrágya gyár.

Sok ezer vagon kémiai szer s igen nagy mennyiségű más anyag lett a lángok martaléka. A tűzkár majdnem 20 millió dinár. A gyár négy helyen volt biztosítva.

A faluról.

HÁRI LIPÓT ev. lelkész.

Nyár van. A falu ilyenkor korán kel és későn fekszik. Férfi, asszony, gyermek sőt még az aggastyán is dolgozik kitartással, szorgalmasan. Ők nem nyolc órát dolgoznak csak, mint a gyári és egyéb városi munkás, hanem tizenhétet is, mert a falusi ember mai mostoha viszonyok között csak úgy tud szegényesen megélni, illetve tengődni. Azért mondom, hogy szegényesen, mert a nehezebb munkaidőben, kaszáláskor-aratáskor sem telik neki egy darabka husra, vagy jobb falatra, sokszor még kenyere sincsen, amivel éhségét csillapíthatná. E nagy szegénységet még fokozzák a rossz esztendő. Az idei nagy szárazság, amely két hónapig tartott négy nagyobb szegénységet, még fokozottabb nélkülözést fog előidézni falusi népünk között, különösen Prekmurje északi részén. A mi falusi emberünk kenyere, a krumplit és babot megsemmisítette a nagy szárazság, gabona nálunk igen kevés terem, az idén ez is nagyon gyenge volt, készpénz nincs sehol, tehát venni sem tudnak, csak hitelbe. Így érthető a sok panasz, mely a falusi nép ajkáról nap-nap után fájdalmasan feltör: Mi lesz velünk, mit eszünk mi és állataink, miből fizetjük az adót, min szerezzük be ősszel azt a pár ruhadarabot, hogy megvédjen bennünket a tél hidege ellen? Ilyen és hasonló fájdalmas panaszokat hallunk ma a falusi nép között. Vajha ez a jajkiáltás eljutna az illetékes tényezők füléig és amennyire az ország anyagi helyzete engedi, abban az arányban segítenék a falusi nép nap baján. Mert segíteni kell rajta, ha csak azt nem akarjuk megérni, hogy az ország gerince, tartóoszlopa, a gazdatársadalom összeroppanjon, teljesen eladósodjon és köldüsbottá jusson.

Szerintem nem szabad ezt ölbe tett kézzel, tétlenül nézni, hogy hogyan kinlódik a falu, milyen nagy áldozatot kénytelen hozni a mezőgazda. A kiadások, a terhek folyton szaporodnak, mindig súlyosabbak; viszont a bevételek egyre apadnak, mindinkább kevesbednek. Hiába dolgozik a polgárember naponta 18 órát, hiába akar így, vagy amúgy pénzhez jutni, kénytelen belátni azt, hogy ő mindenre ráfizet. Ha földjét mivel, ott nincs semmi haszna, ha állatot nevel, azért

meg alig kap valamit. ha egy malacot ad el, a marhalevele majdnem, no meg bornál a fogyasztási adó többbe kerül, mint amennyit a malacért borért kap. Tehát honnan vegyen pénzt, miből fizessen? Miből éljen és ruházkodjék, miből fizesse az adót, ha nem nevel semmit a háznál? Tehát a nagy ráfizetés mellett is kénytelen újra megszántani a földjét, rá van utalva arra, hogy minden haszon nélkül adja el az állatait, vagy más élelmiszercikkeket, mert pénz kell neki. Pénz kell neki, tehát piacra kell dobni azt amije van és eladni úgy, ahogy kéri vagy megveszi. Ez pedig nem jól van, ez igen nagy baj, hogy a falusi ember semmijét sem tudja értékesíteni és rendes áron eladni.

Jól tudom, hogy ezzel a lehetetlen állapottal már éveken át nagy és híres emberek, közigazdászok, politikusok igen sokat foglalkoztak. Igyekeztek a nagy gazdasági válságot megoldani, mely legjobban a földműves osztályt sújtja és veri, de nem sikerül nekik.

Legyen szabad azért nekem is erre vonatkozó észrevételeimet néhány sorban megtenni, aki nagyon jól tudom azt, hogy mi fáj a földműves népnek, látom vérző sebeit, amelyek gyógyszer után áhítoznak.

Van egy család, melynek minden tagja szorgalmasan végzi a maga munkáját, egyik sem henyél, hanem munkálkodik odaadással, hogy meglegyen a betevő falatjuk. Jólétben is van részük. De jönnek különféle csapások, veszteségek, a föld nem terem úgy, mint eddig, hiába dolgoznak bár oly sokat, nem telik mindenre, amire a család tagjainak szüksége volna. A családfő ezt észreveszi és gondolkodik magában hogy mit tegyen, melyik családtagját rövidítse meg? Végre azt mondja: egyiket sem rövidíthetem meg, ha az egyik rongyosan fog járni, legyen ugyanabban része a másoknak és harmadiknak is. Nem szabad különbséget tennem közöttük, egyiknek nem szabad nagyobb darab kenyere adnom, mint a másoknak, hanem amink van, azt egyformán kell felosztanom az edző családom között. Vagyis, ha már nélkülözniük kell, ha rongyosan kell járniuk, akkor nélkülözniük mindnyájan, járjunk akkor rongyosan mindnyájan. Így fog eljárni az okos családfő a maga hozzátartozóival, így fog gondoskodni a szerető édesapa a maga gyermekeiről.

És ebből mi a tanulság. Először az, hogy az embernek csak addig szabad nyújtózkodnia, ameddig a takarója ér, mert ellenkező esetben megfázik. Másodszor az, hogy akinek nincs dunyhája, vagy paplanja, az elégedjék meg a lepedővel és takarózzék. Vagyis: úgy az egyes ember, mint a közösség csupán annyit fogyasszon és költjön, amennyire telik. Ne akarjon sem az egyes, sem a közösség többnek látszani, más emberek, vagy más államok előtt, mint amilyen valójában. Ha szegény, úgy ne restelje, ne szégyelje azt bevallani másoknak, mert az nem szégyen, ha valaki szegény. Tehát amiképpen egy családban, ha nem telik, akkor minden családtagnak rongyosan kell járnia, úgy egy közösségben, vagy egy országban hasonlóképpen minden társadalmi osztálynak feltétlenül kötelessége egyformán áldozatokat hozni. Amiképpen a családban nem szabad csupán egy tagot agyondolgoztatni a háztartás, a gazdaság minden munkájában, úgy nem szabad egy országban sem csupán egy társadalmi osztály vállára rakni minden terhet. Hanem az igazságosság, a méltányosság úgy hozná magával, hogy az építő munkában minden osztály egyformán vegyen részt. Ha szenvedni, ha nélkülözni kell a mai gazdasági válság közepette, mely az egész világon dühöng, úgy ne szenvedjen csupán a földműves és munkás osztály, hanem egytől-egyig mindenki.

S most az olvasó bizonyára azt fogja mondani: de hogyan, miképpen vihető mindez keresztül? S én azt mondom, hogy elég könnyen. Tudom azt nagyon jól, hogy azok a társadalmi osztályok, amelyek ma még abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy nem érzik a dühöngő gazdasági válság fájdalmait, ostorcsapásait, azok bizonyára önmaguktól nem fogják azt mondani: menjünk el és segítsünk a földműves és munkás osztálynak építeni és hordozzuk egyformán a terheket. Nem, ők nem fogják megtenni. De az államhatalom egyszerűen rendeletben, vagy törvényben kimondhatná azt, hogy a földműves és munkás osztály válságban van, nem bírja az eddigi terheket viselni, apasztani kell tehát az ő adóját; de viszont ti tisztviselők ennek következtében kevesebb fizetést fogtok kapni, mert az nem igazság, hogy a ti fizetésetek most is annyi legyen, amikor pl. a hús kilója

A bányászló.

Irta: Váth János.

Fenes pedig csudás színesen álmódott vissza a multba, ahogy, ami elmúlt sohase jön vissza után szokott az ember sóvárogni.

— Falusi udvarban ficáncoltam el csikóéveimet. Göndörszörű, aprósörényű voltam s vig csikókedvű. A pitypangos mezőn legelésző öreg szamárral felé kirugtam, hogy majd kiszaladt két első lábam alólam. Bölcsen sunyított rám nagy füleivel: „Adod te még alább is!” A szelid ökröt lenézve horkoltam végig. Nagy szemével alázatosan föl a kövér fű falásából: „Minket kicsinyelsz te le, te éretlen tacskó! Karácsony éjjelén beszélgethünk: ez a kiváltságunk minden állatok között.”

A szántásban anyám után egész porfelhőt rugtam ki magam alól. Dél felé meg a friss hantokra hajtottam a fejemet. Hűvösségével hűtöttem forróságomat. Délután előlről kezdtem. Estére ellankadtam mint a gyerek s az istállóban úgy elnyújtottam a fehér, ropogós almon, ahogy a gazdám

fia, András a bubos kuckójában a subán.

Megnöttem a duhaj Eldorádóban. Kocsiba tanogattak s egypárszor megnyergeltek. Emlékszem, ha megindulhattam, nagy szelet csaptam. Utána megveregettek a vállam és kisütötték rám, hogy huzarlónak való vagyok. Sohase láttam még katonát s mikor elvezetett egy, előntött a bánat, akár a lányukat katona soros szeretője után. Pedig csak azután következett az élet. Gazdám tanogatás után úgy bántak velem, hogy édes testvéreimmel se különben. Zab, prófunt, széna járta nap-nap után s néhanapja cukor is. Lépéssel, ugrással, futással telett a nap. Trombitaszóra indultam, parancsszóra mozdultam, fordultam s minden negyedik évben pedig én tanítottam ujonc gazdám. Milyen okos is voltam. Ha marsolás közben szántó lovakat láttam, lefitymáltam. A szamár megfontoltsága, az ökrök bárányszelídsége bárgyúság volt szememben. Szegénylettem volna az anyámat is. Aztán? Egy akadályugratásnál megrándult az inam. A sövény fonadékon maradt hátsó lábam. Kiselejtettek. Az a csiszár ajánlott bá-

nyászlónak, aki a katonavásárló bizottságnak husz forintért eldicsért anyám mellől a katonasághoz. Úgy magasztalt, ahogy csikókoromban.

Hajnal-tájt járt már az idő. Hogy álltában bölintott el Fenes, akkor vette észre, mikor felverték álmából s elvezették. Körülnézett vaksi, öreg szemével. Jászolypajtása feküdt az almán; lábait maga alá szedte.

— Álmodta; — állapította meg szomorúan Fenes. Különb — jutott eszébe a szomorú emlék — nem vagyok a lesajnált szamár, a kipécézett ökrök s ma nem csak álmodhattam volna karácsonyhajnalára, hanem megered a nyelvem s emberi emlékeim emberi szöbe oldódtak volna föl.

A lifláncok nyikorogtak a bányászok alatt. A rakódónál, apró sziparok váltóinak légióban befogták s megindult üres kocsisorával. Valahol a távol aknából robbanás hangja verődött a szűk folyosókba s megmozgatta a levegőt. A keresztfolyosón megálltak. Hang, csörömpölés, sarkantyupengés ütötte meg Fenes fülét. Vén fejét arra fordította — a bányásztiszttel huszárgyerek járta a tárnák világát. Fenest az eltemetett emlékek

összetorlódottnan futhatták végig, mert mélységeset nyertett és összerogyott. Az ostoros gyepek kötőféken markolta s fölfelé huzta a fejét s közben többször rugott rajta, hogy fölkelte. Hasztalan! Nyögve horkolt tehetetlenségében. Szeme fehérje könyörögve fordult a huzár felé. Mintha mondtatna volna:

„Ha szamár, vagy ökrök volnék, ma a Kisded születésének hajnalán mindent elmondanék és könnyített szívvel mulnék el.”

De látta, mit sem értenének tekintetéből. Rémeset ordított az állatok tulvilágba éledésének lehetetlen ösztöneivel. Aztán megvonaglott vagy kétszer is kiszendetett.

A két tiszt kíváncsian kérdezősködött Fenes után. Az értesülésre, amit az ostoros gyerek a nyírott sörény alá nyomott kincstári bélyegsütéssel igazolt, melegen mondotta a huzártiszt:

— Szegény!

Ha e szó nyakveregetés alakjában élve éri, hősebben mulik el.

(Vége.)

Valuta:

100 Doll. (USA) adnak itt	5600 Din-t
100 Kandai Doll.	" " 5500 "
100 Schil. (Bécs)	" " 790 "
100 Frankért (Páris)	" " 218 "
100 Liráért	" " 292 "
100 Pengőért	" " 970 "
100 Márkáért	" " 1300 "
100 Pezoért (Urug.)	" " 1800 "
100 Pezoért (Argen.)	" " 1400 "
100 Cseh kor.	" " 168 "

— **Rádió adta le**, hogy öfel-sége a király az aug. 16.-án tartandó trónralépésénke jubileuma alkalmából alá fogja írni ama rendeletét, melyszerint a követ-választást újból megengedi.

— **Esküvő.** F. hó 8.-án délu-tán 6 órakor vezette oltárhoz Murszka Szobotán Meszarics Bö-zsikét, Meszarics István bájos leányát Dr. Sesardics Imre mari-bori kórházi orvos. Az esküvői szertartáson tanuként a menyasz-szony részéről Nemez János ke-reskedő és Kardosné szerepeltek. A menyegzői lakoma Faflik étter-mében volt. A jókedvet nagyban emelte a radenci kitünő dzsessz, amely a reggeli órákig húzta a talp alá valót az egybegyült ven-dégeknek. A fiatal pár nászutra Dalmáciába utazott.

— **A albán ur** Dr. Pirkma-yer Otmár Mariborból e hó 10.-én hétfőn auton Murszka Szobotára érkezett közigazgatási ügyek megbeszélése végett.

— **Összeütközések autók-kaí.** Kóder Fran murszka szobotai ügyvéd a Rituper ház sarkán egy nő biciklistával ütközött ösz-sze. Kóder autója a bicikli egyik kerekét zúzta össze. A nőnek semmi baja sem történt. — Sti-ván gederovciról autójával Mur-szka Szobotára jött a községen kívüli házak táján (Turópoljén) egy emberrel ütközött össze. Az embert, bár vérzett a feje, komo-lyabb baj nem érte, s így 20 Din. fájdalomdíjjal megbékült.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Herdon és Pangborn ameri-kai pilóták az óceán átrepülése után Walesben leszálltak.** A pilóták úgy tervezik, hogy az Óceán átrepü-lése után Moszkvában szállnak le; de ez a tervük nem sikerült. Az Amerika és Anglia közötti 3100 márföldes utat 25 óra 15 perc alatt tették meg, ami meglehetősen mérsékelt teljesítmény és messze elmaradt Endresz és Ma-gyar legutóbbi óceánrepülésének gyor-sasági világrekordjától. (13 óra 30 p.)

— **Amerikában Hoover elnök ki-küldött egy börtönügyi vizsgáló bizottságot, amely igen botrányos dolgokat derített ki.** Vannak olyan börtönök, ahol a legbrutálisabb esz-közöket alkalmazzák büntetésként. Az elitelteteket néha tizenkét órára is kikö-tik, jeges vízzel locsolják, kényszer-zubbonyba bujtatják, megkorbácsolják és olyan szűk drót ketrecbe zárják, hogy képtelenek megmozdulni. Sok

helyen teljesen sötét magáncellákba zárják a foglyokat és az elzárás tar-tama alatt egész élelmezésük napi négy uncia kenyér.

— **Észak Kiná-ban** negyven kilo-méter szélességben, annyi vándor egér indult utra, hogy még az emberek is menekülnek előlük. Minden ehetőt el-pusztítanak, bemennek a lakóházakba. A rajvonal nem mély, mert az előtte lévőök semmit sem hagynak az utána következőknek; azok kimerülnek, le-gyengülnek, elpusztulnak. A macskák fáradtan hevernek az egerek között, mert naphosszat és egész éjszakákon át egyebet nem tesznek csak egeret fognak s nincsen idejük egyik-másik elfogyasztására. Archán-ban van a leg-több. Ha a vonat az állomáson átha-lad a kerekek mind pirosak a vértől.

— **Hatszáz kommunistát tartóz-tattak le eddig Romániában.** Moszkvából érkezett röpiratokat találtak náluk, azokat a rendőrség elkobozta.

— **Leszállítják a hajójegyek árát.** Párisban most ülésezik az At-lanti értekezlet; az amerikai és az európai nagy hajós vállalatok képvi-selői. Arról tárgyalnak, hogy a hajó-jegyek árát 10-30 százalékkal leszállítják.

— **Musszolini francia cikke a le-szerelésről.** Musszolini az Annales című folyóiratba cikket írt, amelyben a többi között így ír. Az 1932. év döntő lesz sorsunk felett, mert ekkor fog eldőlni, hogy a civilizáció meg-maradjon e, vagy elpusztuljon? A genfi értekezlet eredményétől függ az emberiség sorsa s azért az értekezlet-nek nem szabad balsikerrel vég-ződnie.

— **Darabokra tépte a cséplőgép a kezelőjét.** Csorna mellett Gyöngyös pusztán Csuka Gyula harmincegy év óta gépész a premontrei rend gazdasá-gában, a működésben levő gép mel-let létrán állva a szijjazaton akart va-lamit igazítani. A szij elkapta kabát-jánál fogva és a szerencsétlen embert széttépte.

— **Fogadásból megevett har-minchat dinnyét.** Velezben egy gaz-da a meleg időben megszomjazott s hogy szomját eloltsa elkezdett a pia-con dinnyét enni. Megevett harminc-hat dinnyét az egész piaci közönség legnagyobb öröme. Kicsit szédült, de nagyobb baja nem lett.

— **Boris bolgár király megmen-teite egy felborult bárka fuldokló utasainak életét.** Várna közelében a tengeren hirtelen nagy vihar keletke-zett s egy bárka hat utasával felborult. A bárka már-már elmerült, mikor egy motorcsónak érkezett segítségük-re egy férfivel, aki az utasokat meg-mentette. Kiderült, hogy a bátor men-tő a bolgár király volt, ki azután a megmenekülteket ellátta száraz ruhá-val, meg pénzzel is. A király a ve-szélyt tengerparti villájából vette észre.

— **A Graf Zeppelin rövidesen újabb északsarki utra indul.** Ekke-ner kapitány nagy elragadtatással nyi-latkozott a sarkvidék csodás szépsé-geiről. A Graf Zeppelin utja beiga-zolta, hogy lehetséges rendes léghajó

forgalom a sarkvidéken át sőt az uta-zás teljesen veszélytelen.

— **Rablótámadás az Orientex-pressz ellen a bulgáriai Plovdinál.** A Caribród felől jövő vonatot több tagból álló rablóbanda támadta meg s a rablók az egész vonatra lövöl-döztek. A mozdonyvezető szerencsére nem ijedt meg, hanem meggyorsított menettel elrobogott. Az utasok között a sortűz nagy ijedelmet okozott.

— **Egy belga ujságíró Brüsszel-ből Londonba repült Mintaérték-nélkül jelzessel.** Az utat mint légi póstacsomag tette meg s így 420 fran-kot fizetett a 700 belga frankba kerülő díj helyett. Amikor a csomagokat az elosztó hivatalba akarták vinni, az ujságíró hamar egy taxiba ugrott s eltűnt.

— **A bolgár merénylők elmond-ták, hogy a bolgár komité tagjai bérleték fel őket a határsértés el-követésére.** Auton vitték őket a ha-tárra, ott fegyvert, löszert és bombát osztottak ki közöttük. A merényletek szervezői jólismert vezérel a bolgár komitácsi mozgalmaknak. A merény-let sikeres végrehajtása esetére pénz-jutalmat ígértek.

— **Newyoktól Konstantinápolyig 50 óra 13 perc alatt egy huzam-ban Brardman és Polando ameri-kai polóta.** Az egyenes vonalu táv-repülés világrekordját ezzel a 8100 kilométeres uttal tetemesen megjavi-tották. Érdekes ezen utazásnál, hogy Európa fölött a repülőket sehol sem látták, de Páris fölött hallották a gé-pet s erről tanuskodik egy csomag, amelyet ott ejtőernyővel dobtak le. A repülő megjelenése Konstantinápoly-ban a legnagyobb meglepetést keltette.

— **Sorozatós kivégzések a Sing-Sing fegyházban.** A newyorki Sing-Sing fegyházban sorozatosan folynak a kivégzések. Összesen 25 halálra ítéltet ültetnek a villanyos székbe. Min-dennap két kivégzés van s így soká fog tartani, míg mind a huszonötöt kivégzik. Valamennyi bűnös fiatalo-ru; 20-26 év közötti. Majdnem mindnyájan rablógyilkosság miatt van-nak halálra ítéelve.

— **Európa vak hadirokkantjai egy békekiáltványt szövegeztek meg s azt az egész világon el fogják ter-jeszteni.** A hadirokkantak nemzetkö-zi kongresszusa most volt Prágában.

— **Gépfegyveres banditák meg-ostromoltak egy házat Newyork-ban.** Az olasz negyedben a 71.-ik ut-cában este 10 óra tájban megjelent egy nagy tura kocsi, amelyből két gépfegyverrel egész golyózáport zu-dítottak az egyik házra. A lakosság felriadt, az utcán járókelők pedig el-menekültek. Mikor a lövöldözés meg-szűnt s az autó is eltűnt, az utcán öt gyermeket találtak meglőve, kik közül kettő rövidesen meg is halt. A rendő-rség azt hiszi, hogy a banditák az egyik házban lakó gazdag csempészt akarták megölni.

— **Ötezer államtisztviselőt bo-csátott el a lengyel kormány taka-rékossági szempontból.** Van köztük háromezer miniszteriumi tisztviselő, ezer adóhivatalnok, kilencszáz tanító.

Nyilatkozat.*)

A Király István urral 1931. aug. 12.-én történt nyilvános incidensért ezúttal bocsánatot kérek és köszö-neimet fejezem ki, hogy a bírói eljá-rástól elállt.

TRAUTMAN BERNÁT.

*) E „Nyilatkozat”-ért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

HIREK.

HETI NAPTÁR

1931. AUGUSZTUS hó 31 nap 34 hét.

A hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
16 Vasár.	II. N. Trín.	II. N. Trín.
17 Hétfő	LóLertu ap.	Bilibald
18 Kedd	Ilona	Agapetas
19 Szerda	Lajos pk.	Sebald
20 Csüt.	István kir.	Berukard
21 Péntek	Johanna	Hartwig
22 Szomb.	Timot	Philébert

Vásárok:

17. Rakicsán, 18. Sv. Jelena (Pertoč) és Sv. Helena pri Čakovci, 19. Hodoš, 20. Mursko Središče, 21. Dokležovje.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Búza	Din.	160—170
"	Rozs	"	160—
"	Zab	"	180—
"	Kukorica	"	160—
"	Köles	"	180—
"	Hajdina	"	180—
"	Széna	"	60—100
"	Bab cseres.	"	—
"	Vegyes bab	"	—
"	Krumpli	"	150—200
"	Lenmag	"	—
"	Lóhermag	"	—
Bika	5.50	6.—	6.50
Ősző	5.50	6.—	6.50
Tehén	1.—	1.50	2.50
Borjú	—	—	8—8.50
Sertés	—	—	7.50—8—
Zsir 1-a	—	—	16—18—
Vaj	—	—	24—36
Szalonna	—	—	10—12—
Tojás 1 drb.	—	—	0.50

Torma.

Számtan órán.

Egy anyukának három gyermeke van, azután pedig öt almája, melyet el akar osztani.

— Mit fog csinálni akkor? — Sanyika, mondd meg!

— Akkor, kérem tanító bácsi, kompótot fog főzni.

Operáció után.

De doktor ur, kérem, a vakbél operáció helye meg fog látszani még jövőre is?

— Hja, az attól függ kérem, hogy jövőre milyen lesz a divat.

Honnan tudja?

Te Samu, te szemtelen, te valami hölgygel csókolóztál!

— Honnan tudod te azt?

— Hát, te nem vagy dohányos, most meg a szádnak dohány szaga van!

Mézes hetek.

Sokan nem tudják honnan származik ez a kifejezés: „Mézes hetek”.

Egy menyasszony is érdeklődik és oly módon falja a betűket, hogy tévesen, hibásan olvas. (Az nem baj; zárójel között van a helyes!)

„A régi időben a nász megünneplésére egy hónapig az újasszony anyja, minden reggel a nászágyhoz egy csésze mézet vitt az új párnak; innen maradt a mézes hetek elnevezése.”

— (A menyasszony magában) Mit szól majd ehhez a vőlegényem?

— — — Hm! — És csak reggel. —

— És csak egyetlen hónapig. —

— És mindennap egy egész csésze méz! — Igaz, hogy február hónapban az csak 28 csésze lenne, de egye meg a vőlegényem. Nincsen megírva, hogy kettőknek szól egy egész csésze. Elhalasztom az esküvőmet március elsejére — — 31 napig tart a hónap!! (Tovább olvas.) „Egy kanál méz kelés (evés) után kenyéren felfrissíti az izmokat, az agyat (agyat), erőt ad a dolgozóknak. Az öregek életmelegét emeli, a tiszta észt fenn tartja, hatása lassu és állandó”. (Menyasszony gondolkozik.) Na ja, Majd kapálanként, ha öregek leszünk (egy hónap múlva); de most egy egész csészevel. „Te Frici! Vigyázz ide, azt olvasom a könyvből, hogy két hónapig reggel és este egy-egy csésze mézet kell megenned. Rendelj mindjárt egy métermázsányit!”

Mások szerint a kifejezés „mézes hetek” Volter (Voltaire)-től származik. Zadik 3. fejezetében ezt írja: „Zadig tapasztalta, hogy a házasság első hónapja a méz holdja (hónapja). Ő így írta: lune de miel és hogy a második az öröm holdja.”

Óségi házassági hagyomány, hogy az új pár elvonul a nyilvánosság elől (nászutazás), mert az volt a felfogás, hogy a házasság tisztátalan valami és így őket egy időre, addigra, ki kell zárni a törzsközösségből. Ugyanez a nézet a kereszténységbe, az eszeusok révén került, és ezt a felfogást helyesnek ismerték el az akkori egyházatyák is. Mitöbb a milánói zsinat (IV. sz.-ban) egyenesen elrendelte, hogy a szerelmes párok az első időben elzárkozzanak. **Nemes állatorvos.**

Közgazdaság.

A pénzes levelekben és értécsomagokban 100.000 dinárig terjedő pénzküldemény szállítható külföldre. Kivételt képeznek azon államok, ahol a maximumot kisebb összegben állapították meg. (A pénzügyminiszterium új rendelete a külföldre küldött pénzes levelekről.)

A buzaárak a liverpoli tőzsdén a tavalyi árak felére süllyedtek. Hir szerint a szovjet ez idén újabb dömpingre készül és egy millió font hajóúrt bérelt ki buza szállítások céljaira.

A szubotcai mezőgazdasági kiállítás rendezőse kérte a hatóságokat, hogy az összes városok és községek a kiállítás szerezzenek be tenyészállat és egyéb szükségleteiket. A kiállítás minden ágazatban rendkívül gazdag érdekes lesz.

A newyorki nagy bankárok hozzájárultak a németországi hitelmeghosszabbítások módosításához. Ezt közölték is az európai nagyobb pénzpiacokkal.

Rendkívüli mértékben csökken a bevándorlás Amerikába. Az Egyesült Államok munkügyi államtitkára jelentésében megállapítja, hogy az Amerikába irányuló bevándorlás az idén alacsonyabb volt, mint bármikor az utolsó évszázadban. Májusban például csak 3700 bevándorlót bocsátottak be, holott 1930. május havában 19.414; — 1914. május havában pedig 108.000 volt a bevándorlók száma.

A szlovenszki nyomor. Cseh-szlovákiai újságok elszomorítóan írják le a szlovenszki nyomoruságos állapotokat. E vidéknek az idén katasztrofálisan rossz termése volt. Itt a Csallóközt is hozzá számítva, már 70–80 éve nem volt oly rossz a termés. Kritikus lesz a mezőgazdaság, az arató munkások helyzete, kik még tavaly is 10–12 m. mázsa gabonát tudtak keresni s így csak el voltak látva valahogy kenyérral, most a legtöbb esetben még egy métermázsas gabonához sem tudtak hozzájutni. A munkások ezreinek még egy hónapra való elesése sincs biztosítva.

A jugoszláv és magyar kormány kölcsönösen elősegíti a földtulajdonos optások utazását. A magyar kormánnyal kötött megállapodás értelmében az optások, akik Jugoszláviában laknak, de Magyarországon földbirtokuk van, igazolt esetben évenként háromszor elutazhatnak földbirtokuk megtekintésére. A kölcsönöségen alapuló megegyezés ugyan ilyen értelemben érvényes a magyarországi optásokra is, akiknek Jugoszláviában van földbirtokuk, házuk.

Az amerikai és a francia nemzeti bank ötven millió font hitelt nyújt Angliának. Az angol banknak nyújtandó hitelt felerészben a francia nemzeti bank és az amerikai Federal Reserve bank folyósítja. Ez az első eset, hogy a Newyorki Federal Re-

zerve Bank közösen vesz részt a francia nemzeti bankkal ilyen nagyszabású hitelakció lebonyolításában.

A Francia Bank. A bankhoz legutóbb 1240 millió frank értékű arany érkezett, a legtöbb Londonból. A bank aranyállománya most 57.853 millió frankra emelkedett.

A jugoszláv királyság gazdasági címjegyzéke. A külkereskedelmet előmozdító intézet elhatározta, hogy az idei esztendőben kibővíti és az előállott változásokkal kikorrigálja a legutóbb kiadott címjegyzéket, amely az egész ország gazdasági életének címéit tartalmazza. Ebből a célból az intézet valamennyi cégnek és gyáripárnak kérdőíveket küldött szét, a kapott adatokat fel fogják venni a címjegyzékbe. Mivel ezeket a kérdőíveket az első címjegyzék alapján küldték szét, lehetséges, hogy egyes új cégek nincsenek a névjegyzékbe felvéve, a külkereskedelmet előmozdító intézet ez uton is felkéri a kereskedőket és gyáripárosokat, a kiviteli és behozatali cégeket, hogy adataikat a külkereskedelmet előmozdító intézettel (Zavod za unapredjenje spoljne trgovine Beograd, Njegoseva 5) közölni szíveskedjenek. A pontos címjegyzék összeállítása az egész jugoszláv gazdasági élet elsőrendű érdeke és az egyes cégek annál is inkább helyesen teszik, ha adataikat közlik az intézettel, mivel a közlés teljesen ingyenes.

Munkanélküliség az Egyesült Államokban. A munkanélküliség egyre fokozódik s attól tart a kormány, hogy a következő télen a munkanélküliek száma eléri a hét milliót.

Az amerikai Ford gyár a rossz gazdasági viszonyok miatt egy hónapra beszüntette üzemét. A detroiti Ford műveket, a világ legnagyobb autógyárát augusztus 1-től egy hónapra bezárták. A személyzet létszámát csökkentik, a hivatalnokok és munkások legnagyobb részét szabadságolják. Az Egyesült Államokban lévő többi harminchat Ford telep közül csak tizenegy folytatja augusztusban a már kész autóalkatrészek szerelését. Az ideiglenes üzem beszüntetést a világgazdasági válsággal hozzák kapcsolatba.

Mangalica sertések szállítása. A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében Ausztriába a mangalica és a fél mangalica sertéseket vámmentesen lehet szállítani. Minden egyes ilyen szállítmányhoz mellékelni kell a hatósági állatorvosi bizonyítványt, hogy a sertés mangalica vagy félmangalica és ezen állatfajt jellemző főbb tulaj-

donságokkal rendelkezik. A vámmentes szállítás augusztus elsején lép életbe.

2 díjaka(inji)

sprejme na stanovanje KOLOŠA JANEZ čev-
2 lar Murska Sobota Cvetna ul. 5.

UJ AUTOBUSZ JÁRAT!

Čakovec—Mursko Središće—
Dolnja Lendava—Črenšovci—
Beltinci és Murska Sobota kö-
zött. — Az autobusjárat kez-
dete augusztus 10.-én.

Indulás Čakovecről 6 ó. 40 perc.

Érkezés M. Sobotára 8 ó. 30 perc.

Indulás M. Sobotáról 14 ó. 30 perc.

Érkezés Čakovecra 16 ó. 30 perc.

Razpiše se tesarsko i kleparsko delo

na stolpi farne cerkve v VELIKIH DOLENCIH. Stari lesení sindel se odstrani i se pokrije s plehom.

Pogoji se lahko poglednejo na župnom uradi v Vel. Dolencih.

Bismenje poudbe sprejme do 23. augusta toga Jeta. FARNI ODBOR v VELIKIH DOLENCIH.

MALMI HENGEREK

rovátkolását és csiszolását megbizhatóan szakszerű kivitelben mérsékelt ár mellett vállalja

ČAKOVEČKI
PAROMLIN I MUNJARA D. D.
ČAKOVEC.

Rádiók

rádió alkatrészek
akkumulátorok

legjobb Kerékpárok
világhírű Varrógépek

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas- és géphereskedésben
Murska Sobota.

AMATŐRÖK FIGYELMÉBE!

Állandóan raktáron tart mindenféle fényképezeti cikket és gépeket,

HAHN IZIDOR papirkereskedése
MURSKA SOBOTA.

Napi árban!

Elsőrangú áru!